

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Lausunto
19.3.2026

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston lausunto alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto kiittää mahdollisuudesta lausua alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2026–2029. Pidämme tärkeänä, että suunnitelmassa tarkastellaan hyvinvointia laajasti eri väestöryhmien näkökulmasta. Nuorten näkökulmasta haluamme nostaa esiin seuraavia huomioita ja kehittämissuhteita.

Pidämme painopistettä numero 3, "Mielen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen", erityisen tärkeänä. Kohta 3.2 " Kehitämme matalan kynnyksen palveluita ja lisäämme niiden saavutettavuutta" on mielestämme hyvä ja konkreettinen tavoite, johon tulisi panostaa vahvasti. Yhtenä konkreettisenä toimenpiteenä ehdotamme mielenterveystarkastusten toteuttamista kouluterveystarkastusten yhteydessä. Tämä madaltaisi kynnystä mielenterveyteen liittyvien haasteiden varhaiseen tunnistamiseen ja tuen saamiseen.

Kohdassa 4.1 mainittu saavutettava viestintä tulisi kohdentaa kaikille ikä- ja väestöryhmille. Toivomme, että hyvinvointialue hyödyntäisi aktiivisemmin sosiaalista mediaa, kuten Instagramia, poliittisen päätöksenteon viestintäkanavana. Sosiaalinen media on monille nuorille keskeinen tiedonlähde, ja sen kautta päätöksenteosta viestiminen parantaisi tiedon saavutettavuutta nuorten keskuudessa.

Suunnitelmassa kohdassa "Mielenterveyteen vaikuttavia tekoja" todetaan, että aluehallintovirastot pitävät masennuksen yleisyyden seuranta ja raportointia olennaisena osana kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kysymme kuitenkin, miksi hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on tässä rajattu vain masennuksen seurantaan ja raportointiin, kun muitakin merkittäviä mielenterveyden haasteita on olemassa. Olisi tärkeää huomioida mielenterveyden kokonaisuus laajemmin.

Hyvinvointisuunnitelmassa otsikko "Lasten ja nuorten turvaaminen aikuisten digimaailmassa" herättää myös huomiota. Ensinnäkin se on suunnitelman ainoa kohta, jossa lapset ja nuoret mainitaan erikseen. Otsikko on muotoiltu tavalla, joka ikään kuin sulkee lapset ja nuoret digimaailman ulkopuolelle. Todellisuudessa suuri osa lasten ja etenkin nuorten sosiaalisesta kanssakäymisestä tapahtuu digitaalisissa ympäristöissä, ja digimaailma on merkittävä osa heidän arkeaan. Nuoria ei tulisi automaattisesti nähdä digimaailman ulkopuolisina.

Tunnistamme haasteet, joita lasten ja nuorten sosiaalisen median ja digilaitteiden käyttöön voi liittyä. Täydellinen ulkopuolelle sulkeminen ei kuitenkaan ole kestävä ratkaisu. Sosiaalinen media ja digilaitteet ovat tärkeitä välineitä esimerkiksi yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, ihmissuhteiden ylläpitämiseen sekä avun ja tuen hakemiseen. Sen sijaan olisi tärkeää panostaa mediataitojen laajempaan opetukseen kouluissa sekä lisätä tietoisuutta liiallisen ruutuajan haitallisista vaikutuksista.

Samalla olisi tärkeää kannustaa kaikkia ikäryhmiä vähentämään ruutu-aikaa ja toimimaan turvallisesti ja asiallisesti digilaitteiden ja sosiaalisen median parissa. Julkinen keskustelu painottuu usein vain lapsiin ja nuoriin, mutta olisi tärkeää tarkastella myös aikuisten, erityisesti vanhempien, ruudunkäyttöä ja sen vaikutuksia.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmassa nuoret on huomioitu mielestämme hyvin. Suunnitelmaan on selvästi panostettu, ja siinä otetaan kattavasti huomioon eri ihmisryhmät ja elämäntilanteet. Konkreettisten toimenpiteiden lista vaikuttaa laajalta ja toimivalta.

Olemme myös samaa mieltä siitä, että nuoriin liittyvät haitalliset ilmiöt, kuten energiajuomien käyttö, vihapuhe sekä jengikulttuurin ihannointi, ovat merkittäviä haasteita. Pidämme näiden ilmiöiden ehkäisemiseen tähtääviä toimenpiteitä erittäin tärkeinä.

Lisäksi kiinnitämme huomiota siihen, että Pirkanmaan hyvinvointialueen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmassa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien joukossa ei mainita lapsia ja nuoria. Tämä on yllättävää, sillä väkivallalla voi olla erittäin merkittäviä ja pitkäkestoisia vaikutuksia lapsen ja nuoren kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin. Pidämme tärkeänä, että myös lapset ja nuoret tunnustetaan selkeästi omana haavoittuvana ryhmänään.

Nuorisovaltuusto toivoo, että nämä näkökulmat huomioidaan hyvinvointisuunnitelman jatkovalmistelussa. Nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen on keskeinen osa koko alueen tulevaisuuden hyvinvointia.

Hyväksytty nuorisovaltuuston kokouksessa 19.3.2026

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto